

De moderne spelling van de Vlaamsche gemeentenamen.

**Verslag over de werkzaamheden
der Vlaamsche afdeeling
van de Commissie voor Toponymie en Dialectologie**

door H. J. VAN DE WIJER,
Professor aan de Universiteit te Leuven.

Het lag voor de hand dat het vraagstuk van de moderne spelling der Vlaamsche gemeentenamen, dat bij ons sedert jaar en dag de belangstelling van het intellectueele publiek had gaande gemaakt, ook al gauw aan de dagorde van de Vlaamsche afdeeling der Commissie zou gebracht worden.

Ten aanzien van de ongehoorde verwarring, die steeds op dit stuk had geheerscht en die in de laatste tijden eerder scheen toe dan af te nemen, kon het niet anders of hier vooral moest naar middelen worden uitgezien om een einde te stellen aan een wantoestand, waarover sedert tientallen van jaren vruchteloos werd geklaagd.

Officieel was de spelling der gemeentenamen in ons land nooit vastgesteld geworden en, al waren nu wel sommige staatsdiensten de schrijfwijze gaan volgen, die gebruikt wordt in de naamlijst gevoegd bij de wet, waardoor om de tien jaar (naar aanleiding van de volkstelling) de offi-

cieele rangschikking de gemeenten wordt herzien, meer dan een administratie had zich nooit aan deze lijst gestoord en de eerste belanghebbenden, de gemeenten zelf, waren intusschen veelal hun eigen gang gegaan. Ook bij het groote publiek heerschte volledige anarchie, en in meer dan een gemeente kwam de oneenigheid, ter plaatse zelf, in een vrij scherpen vorm tot uiting.

Dit kon ook bezwaarlijk anders, waar de principieele lijn nooit door een gezaghebbend lichaam werd getrokken en waar de thans gangbare spelling in laatste instantie veelal te danken is aan persoonlijke voor- of willekeur van menschen of organismen zonder eenige bevoegdheid.

Daarenboven was de verwarring nog aangegroeid door het meer en meer in zwang komen van een moderne schrijfwijze, die weliswaar elken dag meer aanhangers vindt, maar in de practische toepassing heel wat afwijkingen vertoont, zoodat ook in dit kamp de noodzakelijke eenvormigheid niet werd bereikt.

In de Commissie voor Toponymie en Dialectologie werd de kwestie ingeleid door Prof. J. VERCOULLIE op de herfstvergadering der Vlaamsche afdeeling (24 October 1927). Spreker herinnerde aan de lezing, die hij enkele jaren geleden over hetzelfde onderwerp had gehouden in de Koninklijke Academie van België (1) en waarbij hij was uitgegaan van de stelling, «dat eigennamen en plaatsnamen woorden van de taal zijn zoowel als de gewone naamwoorden, bijvoeglijke woorden en werkwoorden, en dus aan dezelfde taalkundige wetten onderworpen zijn, en aan dezelfde spraakkunstige behandeling moeten onderworpen worden, dus dat in de 20^e eeuw de plaatsnamen moeten gespeld worden in de spelling van de 20^e eeuw,

(1) L'orthographe en toponymie. *Ac. Roy. Bull.* 1923, bl. 166-175.

en niet de eene in de spelling van de 18^e, andere in de spelling van de 16^e. » (1).

Voor de plaatsnamen in Wallonië was de toestand niet zoo eenvoudig, omdat in talen gelijk het Engelsch en het Fransch de spelling van den dag nooit op al de woorden van de gewone taal werd toegepast, en dat het dus niemand hinderde, wanneer dat daar ook niet gebeurde bij de plaatsnamen. Op de Romaansche plaatsnamen kon dus de hedendaagsche spelling niet stelselmatig toegepast worden; alleen de stuitendste buitensporigheden en ongerijmdheden zou men hier kunnen opheffen (2).

In Vlaanderen daarentegen legde de aard van de Nederlandsche spelling geen hinderpalen in den weg van een redelijke hervorming: de moeilijkheden spruiten hier alleen voort uit een verkeerde geestgesteldheid, geschapen door het uitzicht van de spelling der Waalsche plaatsnamen, uit een overdreven eerbied van zekere menschen voor al wat oud is en, om het zacht te zeggen, uit een gebrek aan klaar inzicht bij de officieelen (3).

Wat nu de naamvormen betreft, waarop de huidige Nederlandsche spelling overal en beslist moet worden toegepast, wees Prof. VERCOULLIE op de vele officieele namen, die ofwel foutief ofwel fantastisch zijn, zoodat alleen de hedendaagsche plaatselijke vorm in aanmerking kan komen: deze zal dus, op zijn Nederlandsch genormaliseerd, in de gewone spelling verbeeld worden. Men schrijve dus: *Baastrooi*, *Breeninge*, *Geertsbergen*, *Malen*,

(1) Zie J. VERCOULLIE, De spelling der plaatsnamen. *Hand. Com. Top.* III (1929), bl. 177-182.

(2) Dezelfde meening wordt verdedigd door J. FELLER, La revision de l'orthographe des noms de lieu. *Hand. Com. Top.* II (1928), bl. 211-223.

(3) Over bezwaren van verschillenden aard, die tegen het moderniseeren der plaatsnamen geopperd worden, moge men nog na slaan *Vla. Top. Ver., Med.* V (1929), bl. 4-6.

Sleine, Stuivetjes, Temst en Wabbeke en niet : Baasrode, Geeraardsbergen, Machelen, Sleidinge, Stuvekenskerke, Temsche en Wachtebeke (1).

Hoe nu de gewenschte hervorming kan verwezenlijkt worden? Als de Staat volstrekt niet meewil, valt er aan dergelijk opzet niet te denken; maar juist omdat er op dit oogenblik onder de verschillende ministeries geen eensgezindheid heerscht, en de administratie toch op eensgezindheid gesteld schijnt, is blijkbaar het oogenblik gunstig: de afdeeling zou het vraagstuk ter studie moeten leggen om binnen afzienbaren tijd definitieve voorstellen aan de Regeering te kunnen overmaken.

(1) Ik weersta niet aan de verzoeking hier terloops mede te deelen, hoe dit standpunt vroeger (en op zeer pittige wijze) verdedigd werd van uit West-Vlaanderen door E. DE MONTE, in zijn bijdrage « Vlaamsche plaatsnamen »:

« 't En is daar nogtans niet al mede: sedert dat de nu gebruikte gedaante in wezen kwam, is er nog een groote stap vooruit gezet: menige nieuwe veranderinge onderstaan de eigene namen in de uitsprake der Vlamingen. Als men zulke ontaarde gedaanten, lijk deze die ik kome te noemen, goedkeurt en bewaart, welke reden zou er zijn om de nieuwe wijzigingen, die nog ongeboekt zijn, te verwerpen? Ze zijn bederf, zegt gij? De eerste waren en zijn het ook. Om logisch te handelen, moet ge 't bederf uit de eerste weren en de gekrompene huidige naamwoorden tot hunne oude geheelheid brengen; behoudt gij deze gelijk ze zijn, dan is de tijd gekomen om de tot nu toe vluchtig geblevene wisselingen onzer plaatsnamen op te nemen en ze vast, nagelvast, dat is schrijfvaste te slaan. Wat is anders de uitsprake dan 't gene gesproken wordt? En wie spreekt, 't en zij het volk, de spraakmakende gemeente, lijk of men 't zoo dikwijlen herhaalt, « penes quem arbitrium est et jus... » En dewijl plaatsnamen uit hunnen aard geen woorden zijn die 't land deure bestaan, wie is hier 't volk 't en zij de menschen der streke? Van nu voortaan dus erkenne men recht tot bestaan aan de gedaante die 't volk aleene of meest gebruikt, en de oudere worde... verdonkermaand. Als men overtollige letters wilt « weggooien », waarom overtollige lettergrepen behouden?

Deze is dus de regel: men spelle volgens de beschaafde gewone spellingregels de eigene plaatsnamen zoo als zij ter plaatse zelve en in den omtrek gehoord worden. Aleenlijk woorden van vreemden oorsprong, die geen burgerrecht in de tale bekomen hebben, mogen naar de spellinge der oorspronkelijke tale met vreemde letters geschreven worden, als onze uitsprake het gedooft.» *Rond den Heerd XXII* (1886), bl. 146-147.

Intusschen kunnen de bevoegden alvast met de ongewenschte, ouderwetsche dingen in de spelling opruimen, want ook het goede voorbeeld is in dezen een beslissende stap naar verdere hervorming (1).

Met eenparige stemmen sloten de aanwezige leden zich aan bij het besluit van Prof. VERCOULLIE: er kon natuurlijk, van wetenschappelijk standpunt uit, geen schijn van bewijsgrond aangevoerd worden, waarom de spelling der plaatsnamen een andere zou zijn dan de thans algemeen gangbare; ook bleek het de algemeene wensch te zijn, dat de afdeling onverwijld aan het vraagstuk haar volle aandacht zou wijden.

Het voorstel vooral de plaatselijke uitspraak in deze moderne spelling af te beelden vond daarentegen veel minder instemming. De namen der gemeenten zijn ten slotte toch vooral bestemd voor het algemeene gebruik in het heele landsgebied, waar de uitspraak zich intusschen aan den geschreven vorm heeft aangepast; daarenboven zou de toepassing van dusdanig principe — al leek het wel de uiterste consequentie van de gestelde premissen — zoodanige afwijkingen van de traditioneele schrijfvormen veroorzaken, dat én de Regeering én het publiek er zich ongetwijfeld zouden laten door afschrikken.

In elk geval moest hier een nader onderzoek ingesteld worden.

Steller dezès kreeg daarom opdracht voor een volgende vergadering over dit bepaalde punt verdere bijzonderheden in te winnen en tevens de leden, in groote trekken, voor te lichten over het historisch verloop van de beweging der plaatsnamenspelling in Vlaanderen.

(1) Verdere bijzonderheden vindt men in de bijdrage van J. VERCOULLIE, De spelling van de Vlaamsche plaatsnamen. *Hand. Com. Top.* III (1929), bl. 177-182.

Bij deze gelegenheid (1) kwam men, dank zij de in-tusschen ingezamelde gegevens, al gauw tot de overtuiging dat aan een consequent aanpassen van de spelling aan de locale uitspraak niet kon gedacht worden, omdat daardoor al te brutaal met het verleden zou worden afgebroken en dus voorstellen van dien aard stellig nergens ingang zouden vinden (2).

Daarbij bleek uit een — al was het dan nog zeer beknopte — historische uiteenzetting van de beweging tot vereenvoudiging, hoe sedert het jaar 1843 (en voor het eerst in de Centrale Commissie voor de Statistiek) langs de meest verschillende zijden naar een oplossing werd gezocht; hoe het werk van de officieel ingestelde « Commission de l'orthographe » (1886-1895) door de Commissie voor de Statistiek in den doofpot werd gestopt; hoe op onze Nederlandsche Taal- en Letterkundige Congressen van 1868 af in modernen zin werd geijverd en hoe in meer dan een tijdschrift de kwestie met klem werd verdedigd; maar ook dat, spijs de tusschenkomst van gezaghebbende Vlaamsche vereenigingen, er toch officieel gesproken geen verbetering in den toestand gekomen was (3). Zeer aanmoedigend mocht dit alles in elk geval niet heeten, het

(1) Op de gewone afdelingsvergadering van 30 Januari 1928. De volgende vergaderingen (gewone en buitengewone) hadden plaats op 30 April, 12 Mei, 1 Juni, 9 Juni, 29 October 1928, en op 28 Januari, 9 Februari, 23 Februari en 29 April 1929.

(2) Voor een aantal voorbeelden ter illustratie verwijs ik naar mijn lezing in de *Kon. Vla. Academie*: In de Commissie voor Toponymie en Dialectologie: de moderne spelling van onze gemeentenamen. *Versl. en Med.* 1929, bl. 549-559, voetnota.

(3) Verdere bijzonderheden hierover vindt men in mijn twee lezingen in de *Kon. Vla. Academie*: Uit de geschiedenis van de spelling der Vlaamsche gemeentenamen, I en II. *Versl. en Med.* 1929, bl. 825-850 en 1930, bl. 117-139.

Zie ook ADRIAENS, G. Orthographe des noms des communes. *Com. Stat.* XVI (1886), bl. 1-99 en voorts de bibliographie van het vraagstuk in de *Hand. Com. Top.* II (1928), bl. 52-57.

moest tevens de Commissie aanzetten tot het stellen van niet al te overdreven eischen.

Toch scheen juist ten gevolge van deze langdurige propaganda het vraagstuk voldoende gerijpt, om met kans op welslagen een nieuwe poging te wagen. Veel voorbereidend werk was intusschen reeds verricht en voor velen was de moderne spelling dan ook geen onbekende meer : de voorstellen, die door de Commissie van 1886 werden gedaan, hadden heel wat stof opgejaagd en waren in de tijdschriften druk besproken geworden ; DE POTTER en BROECKAERT hadden hetzelfde principe reeds veel vroeger toegepast in hun *Geschiedenis van de gemeenten van Oost-Vlaanderen* ; tijdens de bezetting werd de moderne spelling officieel ingevoerd ; na den oorlog had E. P. J. VERSCHUEREN opnieuw en resoluut den knoop doorgehakt in zijn *Atlas voor België* en in 1927 was de Vlaamsche Toeristenbond met de meeste beslistheid gevolgd.

Ten overstaan echter van de vrij talrijke, onderlinge afwijkingen in de moderne naamlijsten (al waren deze ook niet van zeer groot belang), moest thans één front gemaakt en bij het Vlaamsche publiek een stevige propaganda gevoerd worden, zoodat de Regeering ten slotte het nieuwe gebruik alleen nog zou moeten bekrachtigen.

De hand werd dan ook onmiddellijk gelegd aan het opmaken van een voorloopige naamlijst, waarin op de thans gebruikelijke officieele vormen zonder meer de gewone spelregels van DE VRIES en TE WINKEL werden toegepast ; met dien verstande echter dat, waar in deze vormen parasitaire consonanten waren ingedrongen, die strijdig waren met de afleiding en tevens met de locale uitspraak der plaatsbenamingen, deze zouden worden verwijderd.

Hoe gewettigd deze wijze van doen nu ook moge schijnen, toch moest men al gauw inzien dat ook dit aanleiding zou geven tot zeer ingrijpende wijzigingen, die de toepassing

van de hervorming zeer zeker in aanzienlijke mate zouden in den weg staan, omdat de wetenschappelijke grond van deze veranderingen voor den man in de straat toch altijd een raadsel zou blijven : vormen als *Erps-Kwerp*, *Heer*, *Merchten*, *Zems* en *Zichen* in plaats van de tegenwoordige *Erps-Querbs*, *Heers*, *Merchtem*, *Sempst* en *Sichem* zouden stellig de kansen op succes niet hebben vergroot.

Er werd dan ten slotte beslist tot een nog meer bescheiden en conservatief optreden, namelijk tot de eenvoudige transpositie in DE VRIES en TE WINKEL-spelling van den tegenwoordigen officieelen vorm, voorkomend in de lijst van het Staatsblad of, bij eventueele afwijking, op het zegel der gemeente en daarbij ter plaatse gebruikt in de officieele briefwisseling (1).

Voor de groote meerderheid der plaatsnamen kon deze omzetting in een handomdraai worden uitgewerkt ; in een aantal andere gevallen echter moest een grondig onderzoek worden ingesteld naar de voorhanden historische vormen en naar de wijze, waarop de namen ter plaatse werden uitgesproken ; om daarbij in twijfelachtige gevallen niet nutteloos nieuwe vormen in het leven te roepen, zou ook met vroegere voorstellen telkens rekening gehouden worden.

Het voorbereidend werk was dus van driedubbelen aard :

1) Bij het onderzoek naar de locale uitspraak mochten wij in de eerste plaats rekenen op de bereidwillige medewerking van de correspondenten van de Vlaamsche Toponymische Vereeniging en op de opgaven van een paar honderd studenten aan de Universiteit te Leuven, die ons allen niet alleen de preciese uitspraak van den naam van hun eigen geboorteplaats, maar tevens meer algemeene

(1) Dergelijke afwijkingen zijn lang niet zeldzaam ; wij vermelden alleen *Attenrode-Wever* : *Attenrode*, *Mon.* ; *Vollezeele* : *Vollezeel*, *Mon.* ; *Zoutenaye* : *Zoetenay*, *Mon.*

aanduidingen verstrekten over de plaatsen der omgeving. Van andere leden en belangstellenden ontvingen wij daarenboven zeer omvangrijke lijsten (gewoonlijk per provincie bewerkt), die over het algemeen berustten op gegevens, welke in zeer bevolkte onderwijsinrichtingen werden ingezameld (1).

Zeer nauwgezette documentatie mocht ik ten slotte ontvangen van Prof. Dr. E. BLANCQUAERT en van ons beider oud-leerling Dr. W. PÉE, die beiden gereedelijk de gegevens ter beschikking stelden, die zij bij hun dialectologische opzoekingen hadden verzameld.

Waar te elfder ure nog een of ander twijfelpunt oprees (en dit gebeurde dan nog vrij vaak), richtten wij ons met een vragenlijst tot den hoofdonderwijzer (of gemeente-secretaris) en den pastoor der verschillende gemeenten, die ons steeds op loffelijke wijze en zonder uitstel van antwoord hebben gediend.

Al kon nu in sommige gevallen nog wel een aanvullend onderzoek gewenscht blijken, toch was de documentatie overvloedig genoeg uitgevallen, om de bewerking der naamlijst niet langer te moeten uitstellen.

(1) Wij vermelden hier graag en met bizonderen dank voor hun zeer verdienstelijke hulp :

E. H. A. BRIL (Vrije Normaalschool te Mechelen); J. CORNELISSEN (te Deurne, bij Antwerpen); E. H. B. VAN DUYNHOVEN en Dr. TH. VOSSEN (Vrije Normaalschool te Mechelen a/d Maas); E. H. J. GHESQUIÈRE (Vrije Normaalschool te Torhout); E. Z. GERARDINE (Vrije Normaalschool te Heverlee); F. HAUGEN (Provinciale Normaalschool te Tienen); E. H. J. HOLTHOF (Vrije Normaalschool te Antwerpen); E. Z. IMELDA (Vrije Normaalschool te O.-L.-V.-Waver); E. Z. IRMINA (Vrije Normaalschool te Eekloo); Dr. A. VAN INGELGOM (Vrije Normaalschool te Brussel); E. H. J. KEUNEN (College te Beringen); Dr. J. LEENEN, lid der Commissie; Dr. J. LINDEMANS, (id.); E. H. J. VAN DER LINDEN (Vrije Normaalschool te Sint-Niklaas); Dr. L. PAUWELS (te Aarschot); E. H. Dr. F. PRIMS (Stadsarchief te Antwerpen); Dr. J. SOETE (te Kortrijk) en Dr. L. ULENS (Hoogere Nijverheidsschool te Gent).

2) Wat de vroegere spellingvoorstellen betreft, waren wij in de gelegenheid te raadplegen :

- a) het verslag van de vroegere Spellingcommissie (1) ;
- b) de tabellen in het Woordenboek van E. H. J. BAL (2) ;
- c) de drie naamlijsten verschenen tijdens de bezetting (3) ;
- d) de kaarten en de lijsten uit den Atlas van E. P. J. VERSCHUEREN, waarvan de spelling overgenomen werd in de *Handleiding* van L. GROOTAERS en G. G. KLOEKE (4) ;
- e) het Woordenboek van E. De SEYN (5) ;
- f) de naamlijst van den Vlaamschen Toeristenbond (6) ;
- g) voor Oost-Vlaanderen de reeds vermelde serie-uitgaven van DE POTTER en BROECKAERT (7).

De zoog. officieele vormen vonden wij in het Staatsblad van 29 Juli 1926 (rangschikkingstabel der gemeenten, opgemaakt volgens de algemeene volkstelling van 31 De-

(1) Ministère de l'Intérieur et de l'Instruction publique — Statistique générale. Commission de l'orthographe des noms des communes et des hameaux instituée par arrêté royal du 10 mai 1886. Rapport et orthographe proposée. *Bruxelles*, 1895.

(2) BAL, J. Verklarend Woordenboek met platen voor België en Nederland. 2^e druk. *Gent*, 1899 (Bijgevoegde tabellen : België, bl. xx-xxxiv).

(3) Verzeichnis der belgischen Ortsnamen in richtiger Schreibweise. — Namen der Belgische gemeenten in herziene schrijfwijze. — Liste des communes belges conformément à la nouvelle orthographe officielle. *Staatsdruckerei (Brüssel)*, z. j.

Verzeichnis der belgischen Gemeinden herausgegeben im Auftrage des Generalgouvernements. *Staatsdruckerei Brüssel*, 1916.

Ämtliches Verzeichnis der Gemeinden von Flandern und Wallonien. *Staatsdruckerei Brüssel*, 1918.

(4) VERSCHUEREN, J. Algemeene Atlas voor België. 3^e druk. *Groningen-Den Haag*, 1925.

GROOTAERS, L. en KLOEKE, G. G. Handleiding bij het Noord- en Zuid-Nederlandsch dialectonderzoek. 's-Gravenhage, 1926 (Register van Zuid-Nederlandsche plaatsnamen, bl. 91-111).

(5) SEYN, E. DE. Dictionnaire historique et géographique des communes belges. 2 vol. *Bruxelles*, 1924-1925.

(6) OVERSTRAETEN, J. VAN e. a. Lijst der Vlaamsche gemeenten (in officieele en in moderne spelling). *Vla. Toer. Bond, Jrb.* 1927, bl. 235-254.

(7) POTTER, F. DE en BROECKAERT, J. Geschiedenis van de gemeenten van Oost-Vlaanderen. 1^e-5^e reeks. *Gent*, 1864 vlg.

ember 1920); ter vergelijking werden gebruikt de lijsten in het Spoor- en het Telefoonboek en de lijst uitgegeven door het Beheer der Posterijen en Telegrafen (1).

Van niet gering belang was tevens de publicatie van P. LENTZ, die over de naamvormen, welke sedert het Fransch bewind in ons land in gebruik waren, zeer waardevolle gegevens verstrekke (2).

Waar wij ten slotte konden vermoeden, dat er afwijking zou bestaan tusschen de officieele lijst van het Staatsblad en het l ocaal gebruik, mochten wij steeds beroep doen op de bereidwilligheid van den heer J. CLOTTENS (op dat oogenblik secretaris van den Minister van Binnenlandsche Zaken), die ons onmiddellijk inlichtte over het door de gemeente gebruikte zegel en het administratief gebruik ter plaatse.

Het spreekt wel van zelf dat er, met het oog op de aan te brengen moderne spelling, ook een vergelijking werd ingesteld met de voorstellen, die reeds veel vroeger in Nederland werden gedaan, nl. in :

a) de lijst uitgegeven door de Kon. Academie van Wetenschappen in Nederland (3); ook opgenomen in de 4^{de} uitgave van VAN DALE'S Woordenboek;

b) de woordenlijst opgemaakt door het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap (4);

(1) POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. Lijst van de Belgische gemeenten en voornaamste gehuchten. *Brussel*, 1919.

(2) LENTZ, P. Notice sur les nomenclatures légales des communes de la Belgique sous les gouvernements français, néerlandais et belges. *Com. Stat.* XI (1869), bl. 1-203.

(3) Lijst van Nederlandsche plaatsnamen naar de nieuwe regelen gespeld. *Amsterdam*, 1864 (Verscheen in de *Verlagen en Mededeelingen der Kon. Ak. v. Wetenschappen* [afd. Letterkunde]; VI [1862] en VIII [1864]).

VAN DALE'S Groot Woordenboek der Nederlandsche taal. 4^e uitgave. 's-Gravenhage-Leiden-Antwerpen, 1904 (bl. 1963-1970).

Wij verwijzen ook naar het verslag over de door de respectieve rapporteurs opgemaakte lijsten der plaatsnamen, door W. G. BRILL in *V. en M., Kon. Ak. v. Wet.* (afd. Lett.), VI (1862), bl. 43-73.

(4) Woordenlijst van de aardrijkskundige namen in Nederland, samengesteld door de afdeeling « Nederland » van het Kon.

c) de naamlijst bewerkt door de in 1925 ingestelde Interdepartementale Commissie (1).

3) De historische vormen, die in meer dan een geval den doorslag konden geven, vonden wij ten slotte in een heele reeks historische en andere uitgaven, vaak weliswaar zonder eenige wetenschappelijke waarde, wat de interpretatie der benamingen betreft, maar waarvan de gegevens ons over 't algemeen toch nuttig aanwijzingen aan de hand deden.

Wij vermelden vooral de werken van G. BERNAERTS (2), J. BROECKAERT (3), A. G. CHOTIN (4), G. C. DE CORSWAREM (5), A. KREGLINGER (6), Ch. PIOT (7), F. DE POTTER

Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. 4^e druk (herzien door M. J. IJZERMAN). *Amsterdam*, z. j. (1914).

Men leze ook het verslag van de Commissie door het Genootschap ingesteld in *Nom. Geo. Neerl.* II (1892), bl. III-XV.

(1) Naamlijst van gemeenten, bewoonde oorden en huizinggroepen in Nederland samengesteld door PH. G. RAPP. *Topographische inrichting, 's-Gravenhage*, 1927. Op bl. I-V het verslag van Dr. A. BEETS over de werkzaamheden der Commissie (A. A. BEEKMAN, A. BEETS en J. KARDUX).

(2) BERNAERTS, G. *Études étymologiques et linguistiques sur les noms de lieu romans et bas-allemands de la Belgique*. 1^{re} partie: Noms romans; 2^e partie: Noms bas-allemands. *Arch. Belg. Ann. XXXVII* (1881-1882), bl. 5-338; XI (1886), bl. 5-354.

(3) BROECKAERT, J. Over de namen der gemeenten van het arrondissement Dendermonde. *O. K. Dend.* 1863, bl. 1-19.

(4) CHOTIN, A. G. *Études étymologiques sur les noms des villes, bourgs, villages, hameaux, rivières et ruisseaux de la province de Brabant*. *Paris-Bruzelles*, 1859.

CHOTIN, A. G. *Études étymologiques sur les noms de lieu de la Flandre occidentale*. *O. K. Iep.* VII (1876), bl. 185-328; VIII (1878), bl. 1-59.

(5) CORSWAREM, G. C. DE. *Mémoire historique et étymologique sur les noms des anciens habitants, territoires, communes et hameaux de la province de Limbourg*. *Soc. Litt. Limb.* VI (1863), bl. 39-183.

(6) KREGLINGER, A. *Mémoire historique et étymologique sur les noms des communes de la province d'Anvers*. *Com. Stat.* III (1847), bl. 209-291.

Zie ook op bl. 292-303: *État comparatif de l'orthographe des noms donnés aux communes de la province d'Anvers dans les recensements du XV^e et XVI^e siècles*, etc.

(7) PIOT, CH. *Les pagi de la Belgique et leurs subdivisions pen-*

en J. BROECKAERT (1), A. C. B. SCHAYES en CH. PIOT (2), E. DE SEYN (3), J. TARLIER en A. WAUTERS (4); A. DE VLAMINCK (5), A. WAUTERS (6), en J. F. WILLEMS (7); daarnaast deze van CH. GRANDGAGNAGE (8), van G. KURTH (9) en het onmisbare *Altdeutsches Namenbuch* van E. FÖRSTEMANN; en ten slotte de in de laatste jaren verschenen toponymische en historische werken van A. CARNOY (10), J. CUVELIER (11), A. DASSONVILLE (12),

dant le Moyen âge. *Ac. Roy. Mém. Cour. in-4^o, XXXIX. Bruxelles, 1879.*

(1) POTTER, F. DE en BROECKAERT, J. *Geschiedenis van de gemeenten van Oost-Vlaanderen. 1^e-5^e reeks. Gent, 1864 vlg.*

(2) SCHAYES, A. C. B. (et PIOT CH.). *La Belgique et les Pays-Bas avant et pendant la domination romaine. 3 vol. Bruxelles, 1858-1859. Zie vooral III, App. 2, bl. 213-396.*

(3) SEYN, E. De. *Dictionnaire historique et géographique des communes belges. 2 vol. Bruxelles, 1924-1925.*

(4) TARLIER, J. et WAUTERS, A. *La Belgique ancienne et moderne. Géographie et histoire des communes belges (arrond. de Nivelles et de Louvain). Contin. par WAUTERS, A. Bruxelles, 1859-1887.*

(5) VLAMINCK, A. DE. *La Ménapie et la Flandre. Arch. Belg. Ann. XXXIV (1878), bl. 357-603.*

VLAMINCK, A. DE. *Lijst der dorpen toebehoorende aan de Brabantgouw die in de openbare akten voor de XI^e eeuw genoemd worden, met aanduiding van het jaartal des charters. O. K. Dend. 2^e ser. I (1868), bl. 129-140.*

(6) WAUTERS, A. *Histoire des environs de Bruxelles. 3 vol. Bruxelles, 1889.*

(7) WILLEMS, J. F. *Mémoire sur les noms des communes de la province de la Flandre orientale. Com. Stat. II (1845), bl. 287-332.*

(8) GRANDGAGNAGE, CH. *Mémoire sur les anciens noms de lieux dans la Belgique orientale. Ac. Roy. Mém. Cour. in-4^o, XXVI. Bruxelles, 1854-1855.*

GRANDGAGNAGE, CH. *Vocabulaire des anciens noms de lieux de la Belgique orientale. Liège, 1859.*

(9) KURTH, G. *La frontière linguistique en Belgique et dans le Nord de la France. 2 vol. Ac. Roy. Mém. Cour. in-8^o, XLVIII. Bruxelles, 1895-1898 (Carte dressée par le Major J. C. E. HENRY, ann. au volume II. Bruxelles, 1899).*

(10) CARNOY, A. *Origine des noms de lieux des environs de Bruxelles. Bruxelles, s. d. (1927).*

(11) CUVELIER, J. *Les dénombremens de foyers en Brabant (XIV^e-XVI^e siècle), I-II. Com. Roy. Hist. Bruxelles, 1912-1913.*

(12) DASSONVILLE, A. (ADZO). *Plaatsnamen, enz. Biekerf XIX (1908) — XXXII (1926), passim.*

K. DE FLOU (1), J. LINDEMANS (2), J. PAQUAY (3), J. MANSION (4), A. VINCENT (5) en H. VAN DE WEERD (6).

Over het algemeen kon zonder groote moeilijkheid in de Commissie een eenstemmig accoord bereikt worden door het toepassen van de volgende vrij eenvoudige spelregels :

A. — Spelling der klinkers en tweeklanken.

1. Lange *a* en *u* worden in open lettergreep enkel, in gesloten lettergreep *aa* en *uu* geschreven : *Laken, Schulen ; Aalst, Puurs*.

2. Lange *e* en *o* worden, naar Nederlandsch gebruik, enkel of dubbel gespeld in open lettergreep, naar gelang men met zacht- of scherplange *e* of *o* te doen heeft : *Edegem, Beringen, Drogenbosch, Schoten ; Zeevergem, Mooregem*.

3. De oudere spelling *é, y, ou* (Ndl. *oe*) en *oi* wordt,

DASSONVILLE, A. Plaatsnamen. *Biekorf* IV (1893), Bijblad, bl. I-X.

Een bijdrage van denzelfden aard is deze van :

VERWAETERMEULEN, A. Oude spelling der dorp- en stedenamen van West-Vlaanderen. *Biekorf* IV (1893), Bijblad, bl. L-LXXXII.

(1) FLOU, K. DE. Woordenboek der Toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het land van den Hoek, de graafschappen Guines en Boulogne, en een gedeelte van het graafschap Ponthieu. *Gent, Brugge, I-IX (Aa-Malevaut), 1914-1929*.

(2) LINDEMANS, J. Plaatsnamen. 2^e druk. *Brussel, 1925*.

LINDEMANS, J. Onze plaatsnamen (West-Brabant). *Eigen Schoon* I-IV (1911-1913), passim.

(3) PAQUAY, J. Les paroisses de l'ancien concile de Tongres. *Art. Hist. Liège XVIII* (1909), bl. 1-307. Ook afzonderlijk verschenen : *Liège, 1909*.

PAQUAY, J. Pouillé de l'ancien diocèse de Liège en 1497. *Tongres, 1908*.

(4) MANSION, J. Oud-Gentsche naamkunde. Bijdrage tot de kennis van het Oud-Nederlandsch. 's-Gravenhage, 1924.

(5) VINCENT, A. Les noms de lieux de la Belgique. *Bruxelles, 1927*.

(6) WEERD, H. VAN DE. Het landdekenaat Eyck. *Limburg, V (1923)-IX (1927)*, passim. Ook afzonderlijk verschenen : *Maeseyck, z. j.*

waar het klinkers geldt, vervangen door *ee*, *ie*, *oe* en *oo* : *Afsnee*, *Retie*, *Hoeke*, *Oorbeek*.

4. Bij de tweeklanken worden *ai* en *ay*, *ey*, *oi* en *oy*, *au* en *uy* respectievelijk vervangen door *aai*, *ei*, *ooi*, *ou* en *ui* : *Kraainem*, *Aaigem*, *Meilegem*, *Koningshooikt*, *Gooik*, *Oudenaarde* (maar *Lauwe*), *Uitkerke*.

B. — Spelling van de medeklinkers.

1. Overtollige *h* valt weg overal in de *-hem* namen, voorts na *g*, *r*, *t*, en waar het etymologisch verband volstrekt niet meer wordt gevoeld : *Veltem*, *Oudergem*, *Geel*, *Rode*, *Tienen*, *Herentals*.

2. Overtollige, epenthetische *p* valt weg in namen als *Kalmthout* en *Kermt*.

3. De medeklinker *k* wordt overal gebruikt in plaats van *c*, *ck* of *cq* : *Kapellen*, *Kortrijk-Dutsel*, *Dikkele*, *Poeke* ; dus ook *kw* i. p. v. *qu* : *Kwaremont*.

4. *F* en *ks* vervangen *ph* en *x* : *Teralfene*, *Koksijde*.

5. Men schrijft *s* (ook in plaats van *c*) of *z* volgens de plaatselijke uitspraak : *Beselare*, *Semmerzake*, *Zegelsem*, *Zelzate*.

6. *V* vervangt *f* in dezelfde voorwaarden : *Val*, *Vreeren*.

7. Na langen klinker of na tweeklank worden enkele *f* en *s* geschreven : *Lieferinge*, *Huise*.

8. Waar het woord niet meer tot den gewonen woordenschat behoort, wordt op het einde een stemlooze medeklinker geschreven : *Voort*, *Lichtaart*, *Vliermaalroot*.

C. — Gebruik van verbindingsteekens.

Een verbindingsteeken wordt alleen gebruikt in samenstellingen met heiligennamen ; in plaatsnamen, die op twee of meer dorpsgedeelten wijzen, of waar het tweede deel

een bepaling uitmaakt; in samengestelde benamingen met *Groot-*, *Klein-* of *Oud-*, waar de samenstelling nog duidelijk wordt gevoeld, en in verbindingen met 's- : *Sint-Margriete-Houtem*, *Heelen-Bosch*, *Korbeek-Loo*, *Groot-Gelmen*, *Klein-Gelmen*, *Oud-Turnhout*, 's-Gravenwezel.

Samenstellingen daarentegen met *Oost-*, *West-*, *Neer-*, *Op-*, *Over-* enz. worden niet gescheiden.

In andere gevallen moest daarentegen met groote zorg worden gewikt en gewogen, zonder dat altijd algeheele eenparigheid werd verkregen of dat er volledige zekerheid bestaat, dat de volmaakte en dus de laatste oplossing werd gevonden.

Op enkele bijzonderheden worde hier nog even de aandacht gevestigd :

1. Tot een uniform schrijven van enkele *e* en *o* in open lettergreep kon, na het aanvankelijk gestelde principe (aanpassen aan de DE VRIES en TE WINKEL-spelling) niet worden overgegaan, al zou dit heel wat moeilijkheden uit den weg geruimd hebben : er kon dus alleen met enkele *e* en *o* worden gespeld, waar voldoende grond voor etymologische « zachtlange » *e* en *o* voorhanden was, namelijk in het suffix *-sele* (maar *loo* !) en voorts in *Beringen*, *Drogenbosch*, *Ekeren*, *Schoten* (ook *Bik-*, *Noord-* en *Zuidschote*), *Schore* (1), *Schorisse* ; overal elders werd de oude schrijfwijze bewaard.

2. Ook de *y* (*ij*), *i* spelling in West-Vlaanderen leverde wel enkele moeilijkheden op : het scheen echter verkieslijk bij de bestaande spelling aan te sluiten en niet naar volstrekke eenvormigheid te streven ; dus *Koksijde*, *Sijsele* en daarnaast *Izegem* en *Izenberge* ; alleen voor het reeds zeer verspreide *Ieper* (i. p. v. *IJper*) werd een uitzondering

(1) Ook *Schore* en *Schoten* in de boven vermelde Nederlandsche lijsten.

gemaakt, aansluitende bij het algemeen Nederlandsch gebruik (1).

3. Ter vervanging van *y* en *é* worden *ie* en *ee* gebruikt, al ging dit niet zonder eenig bezwaar bij *Grimbie*; voor *Bolré* werd de plaatselijke uitspraak *Bolder* verkozen, om een ten onrechte zich inburgerenden Franschen vorm nog bij tijds te weren.

4. In de meeste gevallen kon de oude spelling *ou* door *oe* vervangen worden; bij sommige plaatsnamen moest echter de etymologische *ou* bewaard blijven: *Dranouter*, *Outer*, *Westouter*, *Zoutenaai*.

5. De spelling *au* werd natuurlijk in namen als *Oude-naarde*, *Ouwegem* e. a. door *ou* vervangen; bleef daarentegen, ter wille van de etymologie, in andere gevallen als *Lauw*, *Lauwe*, *Kaulille*.

6. Om de eenvormigheid met *Gooik*, *Booienhoven* worden ook *Booischoot*, *Booitshoeke* en *Koningshooikt* geschreven, naast *Oorbeek*.

7. Namen als *Outgaarden*, *Stevoort* en *Bogaarden* werden beschouwd als versteende vormen en bleven daarom ongewijzigd.

8. De uitgang *-hem* kon bezwaarlijk worden bewaard naast de reeds zoo talrijke plaatsnamen, waar de *h* reeds was verdwenen (vgl. *Beernem*, *Bellem*, *Hemixem*, *Oedelem*, *Reckem*, *Vossem*, e. a.); te meer daar de vroegere, moderne lijsten gewoonlijk deze hervorming reeds hebben doorgevoerd en ook in Noord-Nederland *h*-looze vormen werden voorgesteld.

Voor de kunstmatige *-heim* namen in Limburg (*Boorsheim*, *Koninxheim*, *Nederheim*, *Reckheim* en *Stockheim*) kon geen uitzondering worden gemaakt, omdat zij in de uitspraak niet van de gewone *-hem* benamingen verschillen;

(1) Hetzelfde standpunt werd ingenomen bij *Diksmuide*.

voor *Emblehem* was, na uitschakeling van een mogelijk *Emmelen* (zeer oude vorm en tevens nog ter plaatse gebruikt), alleen de graphie *Emblem* mogelijk, die overigens ook historisch voorhanden is.

Werd de *h* als volstrekt overtoellig geschrapt in *Herentals*, *Reningelst* en *Smeerebbe*, zij kon daarentegen naar de meening van de Commissie gerust behouden blijven in samenstellingen op *-ham*, *-hille*, *-hout*, *-hove(n)*, *-huffel* en *-hulst*.

9. Bij de spelling van *s*, *z* en *f*, *v* werd vooral de plaatselijke uitspraak op het oog gehouden, daarom : *Aarsele*, *Dadizele* ; *Bilzen*, *Dilsen* ; *Beerzel* (Antwerpen), *Beersel* (Brabant) ; *Semmerzake*, *Zelzate*.

Londerzeel en *Handzame* werden als dusdanig bewaard, spijs de uitspraak ter plaatse.

Dat in *Koksijde* en *Lombardsijde* geen *z* geschreven werd, hoeft wel geen betoog.

Ook in *Serskamp* werd, aansluitend bij het lokaal gebruik, *s* geschreven.

10. Aan een uniformiseeren van de *inge(n)* en *-hove(n)* namen, die niet noodzakelijk op hetzelfde prototype teruggaan, kon niet gedacht worden. Opvallend was echter dat in feite de *-inge* en *-hove* namen bij Oost- en West-Vlaanderen beperkt blijven, wat toch eenige methode in deze afwisseling brengt ; alleen moest hiervoor in Oost-Vlaanderen voor *Lieferinge* en *Grimminge* de zoog. Fransche vorm van den Moniteur verkozen worden.

11. Het scheen niet gewenscht een onderscheid te maken tusschen vrouwelijke en mannelijke *Sint*-namen, daarom *Sint-Joris*, *Sint-Margriete*, en ook *Sint-Kruis*.

Daarenboven werd, om de eenvormigheid, het *Sint*-bestanddeel ook daar bewaard, waar het in de plaatselijke uitspraak niet voorhanden was, te meer omdat in dergelijke gevallen niet zelden de heiligennaam heelemaal wegvalt : *Sint-Katelijne-Waver*, *Sint-Maria-Latem*, enz.

Uit bovenstaande opmerkingen blijkt voldoende dat volstreekte consequentie, noch ten opzichte van de uitspraak, noch van de etymologie, kon worden bereikt en dat vaste principes niet overal zonder meer konden worden toegepast : « er is immers, in menig geval, geen criterium, dat zich noodzakelijk en met uitsluiting van elk ander opdringt » (1). Waar dan niet een algemeene, duidelijke regel kon doorgevoerd worden, werd er naar gestreefd elke nuttelooze storing in het gewone gebruik zooveel mogelijk te vermijden.

Wat de Vlaamsche benamingen van Waalsche gemeenten betreft, nam de Commissie het volgende standpunt in : evenmin als zij haar goedkeuring kon hechten aan de dwaze manie, die voor vele van onze Vlaamsche gemeenten een dubbele benaming laat voortbestaan, alleen berustende op een verschillende graphie (2), wenschte zij ook voor vele Waalsche gemeenten de gekke, zuiver-administratieve Nederlandsche vertalingen in het leven te houden, die onder de Vlamingen nooit mondgemeen zijn geweest (3). Levende benamingen wilde zij echter niet zonder meer laten teloor gaan.

Wat de — zoo betwiste — taalgrens betreft, deze werd getrokken naar den Atlas van E. P. J. VERSCHUEREN (4),

(1) DASSONVILLE in *Biekorf* XXXVI (1930), bl. 41.

(2) Zie o. m. in het Staatsblad van 29 Juli 1926 : *Hérenthals* (*Herenthals*), *Koningshoyckt* (*Konings-Hoïck*), *Meer* (*Meir*), *Noorderwyck* (*Noorderwyck*), *Poucques* (*Poucque*), *Zoerle-Parwys* (*Zoerleparwys*), enz., enz.

(3) Would-be Vlaamsche benamingen als *Malèves-Sinte-Marie-Wastines*, *Marchienne-ter-Brugge*, *Chaussée O.-L.-V.-Louvignies*, *Groot-Quévy*, *Solre-Sint-Goorinckx* (sic), *Bing* (*Binche*), *O.-L.-V.-Tongre* werden dan ook eenvoudig geweerd.

(4) Voor de Vla.-Wa. taalgrens werd niet alleen rekening gehouden met de gegevens van de officieele volkstelling van 1920, maar ook met de opgaven van het Taalgrenscmité (1928) en van de gegevens ingezameld door F. GRAMMENS (1927) en Prof. Dr. E. BLAN QUAERT (1929).

met uitzondering evenwel van de gemeenten van den N.O.-hoek van de provincie Luik, die daar zonder meer tot het Duitsche gebied gerekend worden : behalve *Hynatten*, *Hauset* en *Raeren* behooren deze plaatsen tot het Nederfrankisch taalgebied en mogen dus, zuiver wetenschappelijk gesproken, niet ontbreken in een lijst van Vlaamsche gemeentenamen.

Na lange besprekingen, waaraan geregeld deelnamen : Dr. J. CUVELIER, Prof. Dr. E. BLANCQUAERT, Prof. Dr. G. DUFLOU, Prof. Dr. L. GROOTAERS, Prof. Dr. J. MANSION, Prof. Dr. J. VERCOULLIE en Prof. Dr. H. J. VAN DE WIJER, werkende leden ; Dr. J. LEENEN, Dr. J. LINDEMANS en Prof. Dr. E. Ulrix, briefwisselende leden (Dr. K. DE FLOU en E. H. A. DASSONVILLE konden de vergaderingen niet bijwonen en brachten over zekere punten schriftelijk advies uit), raakte de Commissie klaar met definitieve voorstellen op 24 Maart 1929 : door een gelukkig toeval juist op het oogenblik, dat door het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid de jaarlijksche lijst der gemeenten met de opgave van het bevolkingscijfer moest uitgegeven worden. Minister A. CARNOY, voorzitter der afdeeling, stemde er gereedelijk in toe in deze lijst, naast de oude spelling, ook een plaats te gunnen aan de gemoderniseerde plaatsbenamingen van de Commissie.

Dat Minister CARNOY daardoor den dank heeft verworven van alle « geletterden », betuigde reeds Prof. VERCOULLIE in het 3^{de} deel van de *Handelingen* : wel was deze opname slechts van officieuzen aard, maar bij ontstentenis van een eigenlijke officieele spelling werd de kwestie nu ook formeel gesteld voor de administratie, zoodat ook van deze, bij uitstek behoudsgezinde, zijde naar een definitieve uitkomst moest uitgezien worden : de tegenwoordige toestand van verwarring bleek van dat oogenblik af onhoudbaar!

Daar echter in de lijst van het Staatsblad enkele vergissingen en drukfouten waren binnen geslopen en ook in een laatste vergadering van de Commissie nog eenige, lichte wijzigingen werden aangebracht, scheen het wenschelijk zonder uitstel een voorloopige lijst uit te geven, waarin, om alle verdere verwarring te voorkomen, tegen de in het Staatsblad voorkomende vergissingen en afwijkingen zou worden gewaarschuwd (1).

De definitieve uitgave zou dan in den loop van het volgende jaar verschijnen (verschillende gegevens konden intusschen nog nader aangevuld worden), als een afzonderlijk nummer van de *Nomina Geographica Flandrica*, met de principieele uiteenzetting van het vraagstuk, de historische ontwikkeling van de beweging, de gewenschte bewijsgronden en ten slotte een driedubbele lijst met de oudere en de nieuwe spelling en de opgave van de plaatselijke uitspraak.

Wij mochten reeds vroeger de meening uitspreken dat, na het initiatief van Minister CARNOY, het Vlaamsche intellectueele publiek het heft in handen heeft gekregen. De feiten hebben intusschen het uitgesproken optimisme zeer zeker niet beschaamd.

De Vlaamsche dag- en weekpers (2) was zonder de minste bedenking bereid tot het opnemen van een propaganda-artikel, dat het noodige stof moest opjagen (3).

(1) Deze afwijkingen vindt men vermeld in de Bijlage van onze *Vlaamsche gemeentenamen in moderne spelling* (Toponymica, Bijdragen en Bouwstoffen, I). Brussel, 1929.

(2) Met dank weze hier de medewerking vermeld van : *De Standaard* (Brussel), *Het Laatste Nieuws* (Brussel), *De Schelde* (Antwerpen), *Vlaanderen* (Gent) en *Hooger Leven* (Averbode).

Ook *O. M. O.*, maandblad van den Vlaamschen Leeraarsbond van het Officieel middelbaar onderwijs, en *Toerisme*, orgaan van den Vlaamschen Toeristenbond, verleenden flinken steun.

(3) Stemmen in tegenstrijdige richting gingen op in *Le Soir* (Brussel, 3-10-29), *La Libre Belgique* (Brussel, 24-4-30) en *La Flandre Libérale* (Gent, 22/23-4-30); *Het Handelsblad* (Antwerpen, 13-4-30) steunde met een flink gedocumenteerd artikel en ook *La Nation Belge* (Brussel, 1-4-30) verklaarde zich accoord.

Naast deze propaganda werd er gestreefd naar het verkrijgen der officieele instemming van vereenigingen, wier zienswijze in dezen de Regeering zou kunnen beïnvloeden.

Wenschen in modernen zin werden achtereenvolgens uitgebracht door :

de Zuidnederlandsche Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis op haar Paaschvergadering van 6 April 1929 ;

de Koninklijke Vlaamsche Academie, op voorstel van de Commissie voor Nieuwere Taal- en Letterkunde, in de maandelijksche vergadering van 16 October 1929 ;

de Vereeniging der Oud-Germanisten te Leuven, op 24 November 1929 ;

het Davidsfonds in zijn vergadering van het Hoofdbestuur op 30 Januari 1930 ;

den Vlaamschen Leeraarsbond van het Officieel middelbaar onderwijs op zijn jaarlijksche algemeene vergadering van 13 April 1930

en het X^{de} Vlaamsch Philologencongres, op voorstel van de afdeling Taalkunde, op de algemeene vergadering van 26 April 1930.

Voorts verklaarde E. P. VERSCHUEREN zich onmiddellijk bereid in een volgende uitgave van zijn Atlas de spelling van de Commissie over te nemen en ook de Vlaamsche Toeristenbond had zich reeds bij voorbaat bij dezer voorstellen aangesloten (1).

Wat de practische zijde van het vraagstuk betreft, mochten wij daarenboven met voldoening vernemen, dat

(1) Tegenspraak tegen het principe der moderniseering zelf kwam tot hertoe van Vlaamsche zijde niet tot uiting : wel werden bedenkingen geopperd aangaande afzonderlijke schrijfvormen, o. a. door A. DASSONVILLE in *Biekorf* XXXV (1930), bl. 41-44, door F. PRIMS in *Bijdragen* XXI (1930), bl. 81-82, door O. ROBLJNS in *Limburg* XI (1929-1930), bl. 255-256, door X. in *Vlaanderen* (15 Maart 1930), ook door sommige belangstellenden.

Over het algemeen was echter de instemming volkomen.

in meer dan een officieele administratie de lijst der Commissie reeds in gebruik is gekomen, dat ze wordt toegepast in de uitgaven van het Davidsfonds (sedert lang reeds spelt ook het Willemsfonds modern), van den Vlaamschen Toeristenbond, gedeeltelijk ook in de diensten van den Boerenbond, dat in den Hoogeren Raad voor het Wegennet beslist werd voor de Vlaamsche gewesten eentalige, modern-gestelde plaatsbenamingen in te voeren en dat ook in de kaarten, die door de Broeders der Christelijke Scholen eerstdaags zullen uitgegeven worden, de nieuwe spelling wordt toegepast.

De opdracht door Minister BAELS aan de Commissie gegeven, binnen zeer korten tijd definitieve voorstellen aan de Regeering over te maken, is de bekroning van een paar jaren harden arbeid en stevige propaganda.

De Vlaamsche intellectueele wereld heeft haar meening onbewimpeld te kennen gegeven, wij meenen er te mogen op rekenen dat de Regeering aan deze stem gehoor zal geven en niet zal aarzelen de besluiten van onze Commissie met haar gezag te bekrachtigen.
